

shrnující informace, které byly náplní intervence. Pouze ve studii Paoletti G et al. byla intervence doplněna edukačními videi (10) (Tab. 1, Tab. 2a).

S výjimkou tří studií došlo ve všech případech po intervenci farmaceuta k signifikantní-

mu zlepšení adherence k léčbě nebo inhalační techniky (Tab. 2b).

Proběhlé intervence byly primárně cílené na adherenci k léčbě nebo inhalační techniku. Pro hodnocení dopadu intervencí na adherenci k léčbě byl nejčastěji pou-

žíván standardizovaný dotazník Morisky Medication Adherence Scale (MMAS) buď ve formě čtyř (ve třech studiích jeho modifikovaná verze označovaná nejčastěji jako Morisky-Green-Levine Medication Adherence Questionnaire/Scale [MGL-MAQ/S]), nebo os-

Tab. 2b. Přehled vybraných studií a dalších sledovaných parametrů

Autoři; rok	Způsoby měření dopadu intervence	Četnost měření dopadu intervence	Další vybrané měřené parametry	Výsledky – adherence k léčbě/ inhalační technika	Výsledky – ostatní parametry
Paoletti G et al.; 2020 (10)	TAI	1x	ACT, FEV, PEF	↑ AkL (SG)	↑ ACT, FEV, PEF (SG)
Giraud V et al.; 2011 (26)	MMAS4, specifický check-list	1x	ACQ-6	↑ AkL/IHT (SG)	↑ ACQ (SG)
Torres-Robles A et al.; 2022 (25)	MGL-MAQ	5x	ACQ-5	↑ AkL (SG)	↑ ACQ na čtvrté a páté kontrole (SG)
Khdour MR et al.; 2020 (8)	MGL-MAQ, specifický check-list	2x	ACT, FEV	↑ AkL/IHT (SG)	↑ ACT (SG); žádná změna FEV
Wong LY et al.; 2017 (27)	MALMAS, specifický check-list	3x	ACT, PEF	↑ AkL/IHT (SG)	↑ ACT (SG); žádná změna PEF
Mehuys E et al.; 2008 (23)	dle preskripce, specifický check-list	3x	ACT, AQLQ, Knowledge of Asthma and Asthma Medication questionnaire	↑ AkL/IHT (SG)	žádná změna ACT, AQLQ, znalostech ohledně b. astmatu
Wang KY et al.; 2010 (24)	MMAS4	2x	AQLQ, AGKQA-C	↑ AkL (SG)	↑ AGKQA-C (SG); žádná změna AQLQ
Rodrigues at et al.; 2021 (28)	specifický check-list	2x	ACT	↑ IHT (SG)	žádná změna ACT
Weinberger M et al.; 2002 (29)	Adherence k léčbě hodnocena dle otázky, MMAS4	2x	HRQOL	↑ AkL (SG)	↑ HRQOL (SG)
Armour CL et al.; 2013 (9)	BMQ, specifické check-listy	2x/3x	ACQ, IAQLQ, PCAQ, CQ	↑ AkL/IHT (SG)	↑ ACQ, IAQLQ, PCAQ, CQ (SG)
Stiegler KA et al.; 2003 (30)	dle preskripce	1x		↑ AkL (SG)	
Armour C et al.; 2007 (31)	BMQ, specifické check-listy	1x	AQLQ, CQ, PCAQ, FEV	↑ AkL/IHT (SG)	↑ AQLQ, CQ, PCAQ (SG); žádná změna FEV
García-Cárdenas V et al.; 2013 (32)	MGL-MAQ, BMQ, specifický check-list	2x	ACQ	↑ AkL/IHT (SG)	↑ ACQ (SG)
Smith L et al.; 2007 (33)	MARS	2x	ACQ, AQLQ, DASS, KASE-AQ	↑ AkL (NSG)	↑ ACQ, AQLQ, DASS, KASE-AQ (SG)
Manfrin A et al.; 2017 (18)	MMAS8	3x	ACT	↑ AkL (SG)	↑ ACT (SG)
Abdelhamid E et al.; 2008 (34)	specifický check-list	11x	PEF	↑ IHT (SG)	žádná změna PEF
Kuipers E et al.; 2017 (35)	MARSS	13x CARAT/ 1x MARS	CARAT	↑ AkL (NSG)	žádná změna CARAT
Serhal S et al.; 2021 (36)	dle preskripce, specifický check-list	2x	ACQ, IAQLQ, RCAT	↑ AkL/IHT (NSG)	↑ ACQ, IAQLQ, RCAT (SG)
Al-Qudah RA et al.; 2018 (37)	MMAS8	1x		↑ AkL (SG)	
Alnawayseh T et al.; 2020 (38)	MMAS8, specifický check-list	1x	ATAQ	↑ AkL/IHT (SG)	↑ ATAQ (SG)
Young HN et al.; 2012 (39)	MMAS	1x	ACT, PAM	↑ AkL (SG)	↑ ACT, PAM (SG)
Nonhlanhla NP et al.; 2017 (19)	specifický check-list	5x	ACT, PEF	↑ IHT (SG)	↑ ACT (SG); žádná změna PEF
Sari CP et al.; 2017 (40)	MMAS	2x	ACT	↑ AkL (SG)	↑ ACT (SG)

ACQ – Asthma Control Questionnaire, ACT – Asthma Control Test, AGKQA-C – čínská verze Asthma General Knowledge Questionnaire for Adults, AQLQ – Asthma Quality of Life Questionnaire, ATAQ – Asthma Therapy Assessment Questionnaire, b. astmatu – bronchiálního astmatu, BMQ – Beliefs about Medicines Questionnaire, CARAT – Control of Allergic Rhinitis and Asthma Test, CQ – Consumer Asthma Knowledge Questionnaire, DASS – The Depression, Anxiety, Stress Scale, FEV – force expiratory volume, HRQOL – Health Related Quality of Life, IAQLQ – Impact of Asthma on Quality of Life Questionnaire, KASE-AQ – Knowledge, Attitude, and Self-Efficacy Asthma Questionnaire, MALMAS – Malaysian Medication Adherence Scale, MARS – Medication Adherence Report Scale, MGL MAQ – Morisky-Green-Levine Medication Adherence Questionnaire, MMAS – Morisky Medication Adherence Scale Questionnaire, PAM – Patient Activation Measure, PCAQ – Perceived Control of Asthma Questionnaire, PEF – peak expiratory flow, RCAT – Rhinitis Control Assessment Test, TAI – Test of Adherence to Inhalers, ↑ – zlepšení, AkL – adherence k léčbě, IHT – inhalační technika, (SG) – signifikantní, (NSG) – nesignifikantní